

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

18. Cap. De Cui, vbi, & quo ordine restituendu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

In sequentibus casibus aliquis tenetur restituere ludo acquisita.

Primo, Si aliquis lucrificat ludens cum eo, qui rei perditæ dominium non habet, nec liberam administrandi facultatem, ita, ut possit alienare, ut si quis lucretur à filio existente sub patria potestate, aut à minori, qui sub tutoribus agit, aut à religioso.

Secundo, Quando lucrans colludentem minus aut metu pertraxit ad ludendum ex cupiditate lucri; aut notabiliter in arte ludendi excedit.

Tertio, Si quis dolo, fraude, aut deceptione utatur, tunc ludo acquisita sunt restituenda.

Quantum restituendum?

TANTVM, quantum ablatum est, quando quantitas rei certa est; Si autem incerta, restitutio facienda ad arbitrium boniviri, qui consideratis circumstantijs, id quod æquitati consonum erit, iudicabit.

CAPVT XVIII.

CVI, VBI, ET QVO ORDINE restituendum?

COMMVNITER res restituenda ei, cui ablata est; Si autem habeatur ab alio.

Bb 5 quam

quam vero domino, restituenda domino, qui si mortuus sit, hæredibus restituendum. Idem est iudicium, quando res restituenda esset in damnum domini, vt si quis esset in debito furiosi, qui pecunias numeratas perderet, tunc hæredibus, aut curatoribus restitutio facienda: Quando autem dominus ignotus post diligentem inquisitionem manet, succedunt pauperes Christi. Si autem post inquisitionem non certus dominus, sed incertus inueniatur in confuso, tunc de consensu eorum, res restitutioni obnoxia diuidenda est inter eos. Hinc Caietan. infert, quod quando factum est nocumentum à militibus in bello, & non scitur certus dominus, damna refarcienda Reipubl. vt fiat diuisio. Quando que etiam contingit, quod res non restituenda domino, vt si acceptio, & collatio rei iniusta & contra legem, vt in Simonia contingit, tunc nec recipiens, nec dans potest retinere, sed restitutio Ecclesiæ læsæ, aut Christo in pauperibus facienda.

Vbi restitutio facienda?

FACIENDA in loco, vbi res habetur, quando obligatio orta est ratione rei alienæ, nõ tamen iniuste ablata: Si autem res retenta iniuste ablata sit, ibi res restituenda, vbi dominus indemnis seruatur: quamuis ipse restituens grauetur: quia sine culpa iniuste causam damni dedit: Si autem obligatio vim tra-

hat ex contractu, vel quasi contractu, standum est contractui, & restitutio facienda in loco ordinato.

Quomodo restituendum?

PER se, aut interpositam personam, modo damnum refarciatur parti læsæ. Si autem delictum occultum, occultè facienda est restitutio, ne fama proximi lædatur.

Quo ordine restituendum?

DE hoc ordine legendi S. Antonin. 2. part. tit. 2. cap. 7. Caietan. in verb. Restitutio, cap. 8. Ioan. Medina in d. cap. q. 2. dub. 5. Navarr. d. ca. num. 47. Syluest. in verb. Restitutio 6. q. 5.

Quando obligatus ad restitutionem, omnibus est soluendo, non est opus seruare ordinem, sed indistinctè restitutio omnibus est facienda. Si autem non suppetunt facultates, hic ordo non seruandus.

In primis debita certa præferenda incertis, & inter certa prius restituenda, quæ extant in propria specie, quomodocunque sint accepta, quia quam diu res permanent, dominium manet penes verum dominum: vt fit in rebus depositis, locatis, furto, vel rapina ablatis: Alijs etiam paribus, debita contracta ex licitis contractibus sunt præferenda contractis ex rapina, furto, & alijs illicitis modis. Si autem in aliqua prouincia, vel loco sint statuta, vel
leges

leges de ordine restituendi seruandæ sunt. Bona autem incerta restituenda sunt secundum consilium confessarij, qui si viderit debitorem in magna paupertate, poterit dispensare, vt sibi retineat tanquam pauperi partem. Si autem confessario videatur, quod hac occasione liberius aliena rapiet, non expedit hæc facere misericordiam, ne peccandi liberius occasio offeratur.

Ordo autem hic in restituendo ita est necessarius, vt tradunt Syluester loc. cit. q. 7. & Nauarr. num. 52. vt si quis eum non seruet, conscientia non satisfaciat.

CAPVT XIX.

QUANDO RESTITVTIO FACIENDA, & quæ causa excusent, aut differant restitutionem?

Qui accepit rem alienam, vel eam detinet contra iustitiam, statim debet restituere, si potest, vel petere dilationem ab eo, qui vsum rei concedere potest, iuxta doctrinam S. Thomæ. 2. 2. quæst. 62. art. 8. communiter receptam. Quia retinere rem alienam inuito domino, est contra præceptum negatiuum. Non furaberis. Ea autem natura est præcepti negatiui, vt obliget semper, & ad semper, vt

Docto-